

Ilm. 13

Kaksi petoa

Luvun 11 lopussa pasuunoiden seitsensarja päättyi, ja luvut 12–14 muodostavat kokoelman näkyjä, jotka Johannes saa ennen viimeisen seitsensarjan (Jumalan vihan maljat) alkua luvussa 15. Luvun 12 lohikäärme ja luvun 13 kaksi petoa muodostavat yhdessä ”epäpyhän kolminaisuuden” joka taistelee Kristuksen seurakuntaa, luvun 12 vaimoa vastaan.

Luku 12 kertoo lohikäärmeen tuloksettomista yrityksistä tuhota syntyvä messias, voittaa taistelu taivaassa tai surmata messiaan synnyttänyt nainen (kristillinen seurakunta). Kun nainen on päässyt pakoon erämaahan, todetaan: ”lohikäärme vihastui vaimoon ja lähti käymään sotaa muita hänen jälkeläisiensä vastaan, jotka pitävät Jumalan käskyt ja joilla on Jeesuksen todistus.” (12:17) Kristuksen seurakunnan tila on kahtalainen – toisaalta sitä varjellaan erämaassa eikä lohikäärme saa sitä voittaa, toisaalta taas se elää maailman keskellä ja on jatkuvasti lohikäärmeen ja petojen hyökkäyksen kohteena. Nyt, luvussa 13 kuvataan se valta ja voima, joka lohikäärmeelle ja pedoille epäuskoisen maailman parissa annetaan, ja millaista ahdinkoa ne aikaansaavat Jumalan seurakunnalle.

1. Ja minä näin pedon nousevan merestä; sillä oli kymmenen sarvea ja seitsemän päätä, ja sarvissansa kymmenen kruunua, ja sen päihin oli kirjoitettu pilkkaavia nimiä. 2. Ja peto, jonka minä näin, oli leopardin näköinen, ja sen jalat ikäänkuin karhun, ja sen kita niinkuin leijonan kita. Ja lohikäärme antoi sille voimansa ja valtaistuimensa ja suuren vallan.

Peto kuvataan samanlaisilla vallan merkeillä (seitsemän päätä, kymmenen sarvea) varustetuksi kuin lohikäärmeekin (12:3). Sen päihin on kirjoitettu ”pilkkaavia nimiä”, mikä ennen kaikkea kuvaa tämän pedon *tarkoitusta*. Kyse on lohikäärmeen esiin kutsumasta pedosta, joka toteuttaakseen hänen tahtoaan pilkkaa Jumalaa.

Se, että peto nousee merestä viittaa siihen jo aiemminkin esiin tulleeseen meren symboliikkaan. Jatkuvassa liikkeessä oleva syvä ja synkkä meri kuvastaa kaaosta, Jumalaa vastustavia voimia ja myös pakanakansoja. Meri on merihirviöiden, Rahabin ja Leviatanin asuinpaikka (mm. Jes. 51:9–10 ja Ps. 74:13–14 ”Sinä voimallasi halkaisit meren, sinä musersit lohikäärmeitten päät vetten päällä. Sinä ruhjoit rikki Leviatanin päät, sinä annoit hänet ruuaksi erämaan eläinten laumalle.”), joita vastaan Jumala osoittaa voimansa.

Meri pedon synnyinpaikkana vie ajatukset myös Danielin kirjan kuvauksiin neljästä pedosta. ”Minä näin yöllä näyssäni, ja katso, taivaan neljä tuulta kuohutti suurta merta. Ja merestä nousi neljä suurta petoa, kukin erilainen kuin toinen.” (Dan. 7:2–3) Daniel näkee leijonan, karhun ja pantterin, sekä vielä pelottavamman neljännen pedon, jota ei voida verrata mihinkään normaaliin eläimeen. Danielin kolme ensimmäistä petoa näkyvät nyt myös tämän pedon kuvauksessa.

Danielin näyssä pedot kuvaavat nousevia maailmanvaltoja (Babylon, Meedo-Persia, Kreikka ja lopulta Rooma), samalla tapaa kuin Nebugadnessarin patsas (Dan. 2). Ilmestyskirjan pedossa yhdistyvät kaikkien Danielin petojen piirteet, mikä osoittaa tämän pedon vallan luonteen. Kyse on Jumalaa vastustavasta maallisesta vallasta, joka toteuttaa Lohikäärmeen tarkoitusperiä.

Pedon voima on suuri, mutta se kaikki perustuu Lohikäärmeeseen. Pedon ja Lohikäärmeen välillä toteutuu irvikuva siitä, mikä Jeesuksen ja Isän välillä toteutuu, kun Isä antaa kaiken Pojan valtaan (mm. Luuk. 10:22, Joh. 3:35 tai Joh. 5:22). Lohikäärmeen ja Pedon suhteen toteutuu se, mistä Raamattu puhuu viitattaessa Saatanaan ”tämän maailman ruhtinaana” tai ”tämän maailman jumalana” (2. Kor. 4:4).

Kun samaan aikaan muistamme, että *esivalta* on Jumalan palvelija ja Jumalan asettama (Room. 13:1–5), ymmärrämme, ettei Peto ole pelkistettävissä pelkästään joksikin poliittiseksi järjestelmäksi tai valtioksi, vaan kyse on laajemmasta asiasta. Peto on kuva koko siitä inhimillisestä voimasta ja loistosta, joka eri tavoin ahdistaa kristittyjä ja toteuttaa paholaisen päämääriä. Pedon valta ulottuu politiikan kentän lisäksi myös talouselämään, kulttuuriin, tieteeseen – kaikkeen ihmisten keskinäiseen olemiseen.

3. Ja minä näin yhden sen päistä olevan ikäänkuin kuoliaaksi haavoitetun, mutta sen kuolinhaava parantui. Ja koko maa seurasi ihmetellen petoa. 4. Ja he kumarsivat lohikäärmettä, koska se oli antanut sellaisen vallan pedolle, ja kumarsivat petoa sanoen: "Kuka on pedon vertainen, ja kuka voi sotia sitä vastaan?"

Peto ja Rooma? Siinä maailmassa, joka ensi kerran kuuli Johanneksen ilmestyksen sanat, Rooman imperiumin luonne pedon valtakuntana oli hyvin selvästi nähtävissä. Tähän viittasi jo se, että peto samaistuu Dan. 7:ssä kuvattuun neljanteen petoon (Rooman valtakunta) jonka hallinta-aikana Ihmisen Pojan on määrä tulla. Myöhemmin ilmoitettava pedon luku 666 on suoraan laskettu Nero Keesar – sanasta, eli keisari Nerosta. Neroon voi viitata myös jae 3 – paha keisari oli surmannut itsensä vuonna 68, eli todennäköisesti vain vähän ennen Ilmestyskirjan kirjoittamista. Monet väittivät, ettei Nero oikeasti ollut kuollut, vaan paennut maasta Parthilaisten pariin, kerätäkseen armeijan ja iskeäkseen takaisin. Toiset taas väittivät, että Nero voisi nousta kuolleista. Neron kuolemaa seuranneina vuosina ilmaantuikin useita hahmoja, jotka väittivät olevansa Keisari Nero, palaten vaatimaan valtaistuinta takaisin itselleen. Oltiin sitten Israelissa taikka Patmoksella, jos menee ”meren hiekalle” ja katsoo ulapalle, silloin katsoo länteen eli Rooman suuntaan.

On siis hyvin todennäköistä, että Johanneksen ilmestyksen ensimmäiset lukijat ymmärsivät Pedon merkitsevän Roomaa – ja tässä ymmärryksessään he olivat aivan oikeassa. Rooma oli todellakin ”petomainen” valtio. Mutta Pedon valta ei rajoitu *vain* Roomaan. Peto saa muodon uudelleen ja uudelleen eri tavoin eri aikoina läpi historian. Peto ei rajoitu vain yhteen valtioon, yhteen hallitsijaan tai yhteen maailmanaikaan, vaan Pedon valtakunta toimii eri aikoina eri tavoilla, ja jokaisen kristillisen sukupolven täytyy tunnistaa se ja taistella sitä vastaan omassa ajassaan. Ilmestyskirja osoittaa selvästi yhden tavan, jolla peto toimii – ja sen myötä meidän myöhempien lukijoiden täytyy oppia tunnistamaan pedon vaikutus myös myöhempinä aikoina.

Se, että kerrotaan kuolinhaavan parantuneen voi myös merkitä sitä, että peto jatkaa elämäänsä vaikka yksittäiset petoa palvelevat hallitsijat kuolisivatkin. Peto toteuttaa tehtävänsä ihmisten kautta, mutta ihmisen kuollessa peto ei vielä häviä.

Peto ei joudu useinkaan pitämään ihmisiä otteessaan väkivalloin, pelkkä loisto ja kunnia ja voima riittää. Kansat ”seuraavat petoa” eli elävät antikristillisten arvojen mukaisesti, palvellen tämän maailman jumalaa siksi, koska se tuntuu heistä luonnolliselta ja jopa väistämättömältä. He palvovat petoa ja pedon taustalla vaikuttavaa lohikäärmettä, pannen toivonsa näihin. Ajatuskin siitä, että asiat voisivat olla ratkaisevasti toisin, on mahdoton. ”Kuka voi sotia petoa vastaan?” tarkoittaa sellaisia inhimillisiä ”väistämättömyyksiä” jotka eivät välttämättä ole ollenkaan väistämättömiä, mutta joita ihmiset sellaisina pitävät.

5. Ja sille annettiin suu puhua suuria sanoja ja pilkkeapubeita, ja sille annettiin valta tehdä sitä neljäkymmentä kaksi kuukautta. 6. Ja se avasi suunsa Jumalaa pilkkaamaan, pilkatakseen hänen nimeänsä ja hänen majaan, niitä, jotka taivaassa asuvat.

Neljäkymmentä kaksi kuukautta – sama ajanjakso joka jo aiemmin on tullut esiin aikana, jolloin ”pakanat tullaavat pyhää kaupunkia” (11:2) ja kaksi todistajaa suorittaa todistustehtävänsä (11:3), sekä myös aikana, jolloin kirkkoa varjellaan erämaassa (12:6). Symbolinen ajanjakso merkitsee koko sitä aikaa, joka jää Kristuksen ensimmäisen ja toisen tulemisen väliin – sitä todistamisen aikaa, jolloin evankeliumi julistetaan kaikille kansoille ennen kuin loppu tulee. Tämä pilkkaaminen toteutuu ennen muuta siinä, että peto vaatii itselleen sitä palvontaa, joka kuuluu yksinomaan Jumalalle.

7. Ja sille annettiin valta käydä sotaa pyhiä vastaan ja voittaa heidät, ja sen valtaan annettiin kaikki sukukunnat ja kansat ja kielet ja kansanbeimot. 8. Ja kaikki maan päällä asuivat kumartavat sitä, jokainen, jonka nimi ei ole kirjoitettu teurastetun Karitsan elämänkirjaan, hamasta maailman perustamisesta. 9. Jos kenellä on korva, hän kuulkoon. 10. Jos kuka vankeuteen vie, niin hän itse vankeuteen joutuu; jos kuka miekalla tappaa, hänet pitää miekalla tapettaman. Tässä on pyhien kärsivällisyys ja usko.

”Voittaa heidät” on paljon sanottu, jopa niin paljon, että on löydetty joitain kopioita ilmestyskirjasta, joista tuo sana on jätetty pois. Kyse on kuitenkin sellaisesta voitosta, josta jo edellä kahden todistajan kanssa puhuttiin (11:7). Tämän maailman mittapuulla Peto todellakin voittaa, sen valtaa ei pysty edes kirkko vastustamaan, ja siksi se saa hallita inhimillisesti katsottuna ilman mitään rajaa. Mutta samaan aikaan on totta se, mitä Jeesus lupasi Pietarille: kirkkoa eivät tuonelan portit voita (Mt. 16:18). Eli niin kuin kuolema ei voinut pitää Kristusta sisällään, samaten se ei kykene hallitsemaan Jeesuksen seurakuntaakaan. Heidä eivät ”tuonelan portit voita”, eli he eivät jää kuolemaan.

”Kaikki, joiden nimi ei ole kirjoitettu teurastetun Karitsan elämänkirjaan” – uskonnollisesti neutraalia vyöhykettä ei valitettavasti ole olemassa. Ne, jotka eivät ole Karitsan omia, ovat Pedon valtakunnassa – tavalla tai toisella. Tämä ei tarkoita sitä, että ulkonaisesti kaikki ei-kristityt olisivat jotenkin ”petomaisia”, ei tietenkään! ”Ihmisen Jumala on se, jolta hän odottaa kaikkea hyvää ja johon hän panee toivonsa kaikessa hädässä.” Jos tämä Jumala ei ole Karitsa, sen on oltava Peto.

Jae 10 on vaikea käännettävä, ja siinä KR38 ja 92 kääntävät eri tavoin. Vanha käänös tulkitsee niin, että ”pyhien kärsivällisyys” perustuu siihen että vangitsijat tullaan kerran vangitsemaan ja tappajat saavat kerran maistaa omaa lääketään. KR92 sitä vastoin kääntää kehotuksen muodossa: nyt *keysytään* pyhiltä kestävyyttä ja uskoa. Heidä tullaan vainoamaan, ja heidän täytyy hyväksyä vaikeakin osa jos se heille lankeaa. Molemmat käänösvaihtoehdot tuntuisivat mahdollisilta.

Jakeen 10 sanoma on kuitenkin se, että kirkkoa tullaan vainoamaan, ja tämän vainon alla seurakunnalla tulee olla kärsivällisyyttä ja uskoa. Tämä on rohkaisu jokaiselle, joka joutuu kärsimään uskonsa tähden –

Jumala ei ole unohtanut heitä eikä mikään tapahdu hänen tietämättään. Samalla se on myös terveellisellä tavalla muistuttamassa meitä siitä, että Jumala ei ole luvannut kristityille helppoa elämää, vaan ristin kantamista. ”Joka elämäänsä rakastaa, kadottaa sen; mutta joka vihaa elämäänsä tässä maailmassa, hän on säilyttävä sen iankaikkiseen elämään.” (Joh. 12:25) ja ”Älkää peljätkö niitä, jotka tappavat ruumiin, eivätkä sen jälkeen voi mitään enempää tehdä.” (Luuk. 12:4). Tähän liittyy myös varoitus, joka tulee ilmi 14:12 – pyhiltä kysytään kestävyyttä ja uskoa myös sen tähden, että Petoa palvelevien kohtalo on kammottava.

11. Ja minä näin toisen pedon nousevan maasta, ja sillä oli kaksi sarvea niinkuin karitsan sarvet, ja se puhui niinkuin lohikäärme.

Toinen pedoista nousee meren sijaan maasta. Merestä nouseva peto on avoimesti Jumalaa vastustava maailma, mutta peto, joka nousee *maasta*, kuvastaa väärää uskontoa (vrt. VT:n kahtiajako: meri/pakanat, maa/israelilaiset). Tällä pedolla on seitsemän sarven sijaan vain kaksi sarvea, ja nekin ovat ”kuin karitsan sarvet”, eli kyseinen peto näyttyy lempenä. Viittaus karitsaan ei voi olla sattumaa – tämä peto pyrkii ulkonaiselta hahmoltaan näyttämään samalta kuin Kristus, ja se pyrkii käyttämään samaa valtaa (sarvet) kuin Karitsa. Kuitenkin sen *puhe* on kuin lohikäärmeellä. Jumalaa ja hänen kirkkoaan ei koskaan voi luotettavasti tunnistaa muusta kuin *äänestä* – eli siitä, mikä on se sana jota sen keskuudessa julistetaan. ”Lampaat seuraavat häntä, sillä ne tuntevat hänen äänensä. Mutta vierasta ne eivät seuraa, vaan pakenevat häntä, koska eivät tunne vierasten ääntä.” (Joh. 10:4–5) Samoin Luther Schmalkaldenin opinkappaleissa: ”Seitsenvuotias lapsikin tietää, Jumalan kiitos, mitä kirkko on: sen muodostavat pyhät uskovaiset ja ’ne karitsat, jotka kuulevat paimenensa äänen.’” (Schmalkaldenin opink. III/12)

12. Ja se käyttää kaikkea ensimmäisen pedon valtaa sen nähden ja saattaa maan ja siinä asuaiset kumartamaan ensimmäistä petoa, sitä, jonka kuolinbaava parani. 13. Ja se tekee suuria ihmeitä, niin että saa tulenkin taivaasta lankeamaan maahan ihmisten nähden. 14. Ja se villitsee maan päällä asuaiset niillä ihmeillä, joita sen sallittiin tehdä pedon nähden; se yllyttää maan päällä asuaiset tekemään sen pedon kuvan, jossa oli miekanbaava ja joka virkosi. 15. Ja sille annettiin valta antaa pedon kuvalle henki, että pedon kuva puhuisikin ja säisi aikaan, että ketkä vain eivät kumartaneet pedon kuvaa, ne tapettaisiin.

Toinen peto palvelee ensimmäistä – näin väärä uskonnollisuus aina päätyy tekemään. Se ei haasta vallitsevaa maailmajärjestystä, vaan liittoutuu sen kanssa. Se joko ostaa itselleen rauhan tekemällä myönnytyksiä, tai jopa hankkii itsensä ensimmäisen pedon suosioon edistämällä sen päämääriä.

Tällä tapaa katseltuna toinen peto on kuin irvikuva Pyhän Hengen työstä. Tämä peto ”kirkastaa” ensimmäistä petoa, se saa aikaan ihmeitä ja vangitsee ihmisten sydämet ja johtaa heidät haluamaansa suuntaan.

Pedon kuvan tekeminen merkitsee sitä, että pedosta tehdään uskonnollisen palveluksen kohde – siihenhän kuvia ja patsaita antiikissa laajalti käytettiin. Pedon kuvalle ”hengen antaminen” voi viitata konkreettisesti senaikaiseen pakanuuteen, jossa esiintyi paljon tarinoita jumalten patsaista, jotka saattoivat puhua palvelijoilleen. Tapahtui niin sitten todellisuudessa tai ei, ihmiset ainakin uskoivat niihin. Laajemmassa mielessä ”kuvalle hengen antaminen” voi tarkoittaa sitä, että toinen peto tekee ensimmäiselle pedolle osoitetusta kunnioituksesta todellisesti uskonnollista palvelusta.

Jälleen kerran, Ilmestyskirjan teksti on kaikkein suoraviivaisinta ja helpointa tulkita sen ensimmäisten lukijoiden maailmaan liittyen. Toinen peto puhuu selvästi keisarikultista ja sen papistosta, joka

Ilmestyskirjan aikoihin oli kasvattamassa suosiotaan nopeasti. Tämä väärä profeetta saa ihmiset palvomaan valtiota ja sen päämiestä todellisella uskonnollisella uskolla. Silti samaan tapaan kuin Peto ei hävinnyt maailmasta Rooman imperiumin luhistuessa ei väärä profeettakaan häviä, vaan se etsii uudenlaiset toiminnan tavat aina kunkin sukupolven kohdalla. Joskus kyse voi olla avoimen uskonnollisesta toiminnasta, joskus peiteltyimmistä. Yhteistä kaikkina aikoina kuitenkin on se, että Väärä Profeetta näyttäytyy pyhät eksyttääkseen ”ikään kuin karitsana”, se luo itselleen piirteitä, jotka tekevät siitä kutsuvan ja houkuttelevan. Ratkaisevaa on tarkata tämän pedon puhetta – jos se puhuu lohikäärmeen äänellä, on sitä kavahdettava.

Kyse on samasta tai ainakin samanlaisesta hahmosta kuin 1. Johanneksenkirjeen ja 2.

Tessalonikalaiskirjeen kuvaama antikristus. ”Tuo, jonka tulemus tapahtuu saatanan vaikutuksesta valheen kaikella voimalla ja tunnusteilla ja ihmeillä ja kaikilla vääryyden viettelyksillä niille, jotka joutuvat kadotukseen, sen tähden etteivät ottaneet vastaan rakkautta totuuteen, voidaksensa pelastua.” (2. Tee. 2:9–10) Silti tämäkin hahmo on Jumalan vallan alla ja toteuttaa hänen salattuja suunnitelmiaan: ”sentähden Jumala lähettää heille väkevän eksytyksen, niin että he uskovat valheen, että kaikki ne tuomittaisiin, jotka eivät ole uskoneet totuutta, vaan mielistyneet vääryyteen.” (j. 11–12)

16. Ja se saa kaikki, pienet ja suuret, sekä rikkaat että köyhät, sekä vapaat että orjat, panemaan merkin oikeaan käteensä tai otsaansa, 17. ettei kukaan muu voisi ostaa eikä myydä kuin se, jossa on merkki: pedon nimi tai sen nimen luku. 18. Tässä on viisaus. Jolla ymmärrys on, se laskekoon pedon luvun; sillä se on ihmisen luku. Ja sen luku on kuusisataa kuusikymmentä kuusi.

Pedon valta ei rajoitu vain maan mahtaviin, vaan myös pienet, köyhät ja orjat eksytetään.

Mistä on pedon merkissä sitten kyse? Se on pahan vastike 7:3 ja 9:4 kuvatulle sinetille, jolla Jumalan omat on merkitty. Ihmisellä on joko pedon merkki tai Karitsan sinetti. Samalla tapaa kuin Jumalan sinetti suojelee Jumalan omia vitsausten keskellä, samaten pedon merkki ”suojelee” pedon omia – se vaino, jota epäpyhä kolminaisuus kohdistaa Jumalan seurakuntaa vastaan ei ole suunnattu pedon merkin kantajia vastaan.

Painaminen otsaan tai käteen kuvaa tapaa, jolla pedon merkki ihmiseen vaikuttaa. Otsa kuvaa ihmisen ajatuksia, oikea käsi taas hänen tekojaan ja töitään. Pedon merkki on jotain sellaista, joka määrää ihmisen toimintaa sekä ajatusmaailmassa, kulttuurissa, tieteesä, politiikassa (otsa) että myös käytännön työssä ja elämisessä (käsi). Vanhatestamentillinen vastakohta pedon merkille löytyy ”vanhan liiton ehtoollisesta” eli pääsiäisateriasta: siitä annettujen ohjeiden yhteydessä todetaan kahteen kertaan: ”Se olkoon merkinä sinun kädessäsi ja muistutuksena sinun otsallasi, että Herran laki olisi sinun suussasi; sillä Herra vei sinut väkevällä kädellä pois Egyptistä.” (2. Moos. 13:6) Sama kehoitus uusitaan koko lakia ja sen käskyjä koskien: ”Sido ne merkiksi käteesi ja pidä niitä tunnuksena otsallasi.” (5. Moos. 6:8) Jumalan sanan tulee olla sekä meidän ajatuksissamme että meidän teoissamme. Se, joka ei siihen suostu, väistämättä ottaa Jumalan sinetin sijalle pedon merkin. Pedon merkki ei useimmitenkaan ole *näkyvä* merkki, niin kuin ei Jumalan omien sinetöiminenkään ole – ainakaan ihmiselle – näkyvä asia. Mikrosirujen ja viivakoodien suhteen on syntynyt oma kirjallisuudenlajinsa, joka kyllä menee metsään.

Pedon merkkiä vailla oleminen, eli kieltäytyminen alistumasta väärän profeetan vallan alle merkitsee sitä, että kristityn elämä käy vaikeammaksi. Ilmestyskirjan ensimmäiset lukijat saivat tämän huomata: ihmisen urahaaveet talouselämässä tai poliittisella kentällä menivät umpikujaan siinä vaiheessa, jos hän ei suostunut uhraamaan keisarin hengelle ja merenkulun jumalille. Jo nyt kristittyjen Suomessakin olisi

korkea aika oppia ymmärtämään, että me emme välttämättä voi samaan aikaan olla uskovia ja ”elää ihan normaalia elämää”, jos se ”ihan normaali elämä” jossain vaiheessa alkaa saada antikristillisiä piirteitä.¹

Antiikissa tunnettiin ns. gematria, jossa jokaista kirjainta vastasi lukuarvo, ja näin eri sanoille tai nimille voitiin laskea niiden numero. Kun Nero Caesar muutetaan herpealaisiksi aakkosiksi ja lasketaan sen nimen lukuarvo, tulokseksi tulee todellakin 666. Ilmestyksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole rajata petoa pelkästään Neroon – Nero on ollut haudassa jo kohta kaksi vuosituhatta, ja Johanneksenkin aikana hän oli jo kuollut. Pikemminkin on kyse siitä, että tässä paljastetaan yhden konkreettisen ihmisen kautta millaisesta pedosta on kyse. Kun kristityt miettivät Neroa, he ymmärsivät mitä Peto todella on ja mitä se tekee. Tätä ymmärrystä oli tarkoitus soveltaa sitten myös myöhempään ”Neroihin”.

Varsinkin juutalaisuudessa luvuilla oli myös symbolinen merkitys, tietty luku kuvasi tietynlaisia asioita (esim. viisi ja kaksi olivat ”niukkuuden” lukuja, jolloin viisi leipää ja kaksi kalaa on todella äärimmäisen niukkuuden kuva). Seitsemän on Jumalan ja jumalallisen täydellisyyden luku. Kuusi taas on ihmisen luku: se on suurin ”luomakunnan luvuista” ja ihmisen luomispäivän luku, mutta se on aina yhtä pienempi kuin Jumalan luku. Siksi kuusi on myös epätäydellisyyden luku, vasta seitsemäntenä päivänä Jumala lepäsi kaikesta työstään.

Se, että pedolle annetaan lukuarvoksi juuri 666, on merkittävää. Se kuvastaa sitä, että pedossa huipentuu kaikki se, mikä on ihmisessä suurta ja ihmeteltävää. Peto on inhimillisen voiman, vallan ja kunnian korkein saavutus. Ja samalla se on traagisen epätäydellisyyden luku. Se on hienointa, mitä ihminen pystyy tuottamaan, ja silti olematonta Jumalan täydellisyyden rinnalla. Näin se on todellakin epäpyhän kolminaisuuden luku.

¹ Ymmärtääkseni jo nyt esim. gynekologiksi ei käytännössä ole mitään mahdollisuuksia päästä, ellei suostu tekemään abortteja. Ja kuka muistaa vielä farssin Rocco Buttiglione ympärillä, kun eurokomissaariksi nimetty mies savustettiin tehtävästään ulos pelkästään sen vuoksi, että hän pitäytyi katolisen kirkon käsityksiin esim. homoseksuaalisuutta koskien? Buttiglione itse totesi tapauksen jälkeen: ”Vasemmiston parissa etenevä uusi, pehmeä totalitarismi valtio uskontoa. Se uskonto on ateistinen, nihilistinen uskonto – mutta kaikille pakollinen.”

Uusi laulu Siionilla ja kaksi sadonkorjuuta

Luvut 12 ja 13 muodostivat oman yhtenäisen näkynsä, jossa kuvattiin ”epäpyhän kolminaisuuden” eli Lohikäärmeen, Pedon ja Väärän Profeetan taistelua kristillistä seurakuntaa vastaan. Petojen valta kuvattiin voittamattomana – kaikki kansat kumartavat heitä ja Lohikäärmettä, ja he lopulta sotivat pyhiä vastaan ja voittavat heidät. Luku 14 aloittaa uuden näyn, joka kuitenkin liittyy edelliseen ja antaa sille oikean loppuratkaisun.

1. Ja minä näin, ja katso, Karitsa seisoi Siionin vuorella, ja hänen kanssaan sata neljäkymmentä neljä tuhatta, joiden otsaan oli kirjoitettu hänen nimensä ja hänen Isänsä nimi.

Jälleen ilmestyskirjalle tyypillinen osoitus uuden näyn alkamisesta: ”ja minä näin...” Nyt Karitsaa ei kuvata taivaallisessa jumalanpalveluksessa, vaan ”Siionin vuorella”. Siion oli sen jebusilaisten linnoituksen nimi, jonka Daavid valtasi (2. Sam. 5:7) ja josta sittemmin tuli Jerusalem. Siion ei kuitenkaan tarkoita vain yhtä kaupunkia, vaan sen merkitykseksi Raamatun kielenkäytössä tuli yleensä Jumalan kansa, hänen seurakuntansa. Jerusalemin kaupunki ei kaupunkina eroa muista, paitsi siinä, että Vanhassa liitossa Jumalan temppeli oli siellä. Kun Jumala sitoo lupauksia tai siunauksia Jerusalemiin, hänellä on mielessään juuri temppeli. Temppeli oli Jumalan kirkkauden asuinsija, mutta silti vasta esikuvaa itse Kristuksesta. Uudessa liitossa ”Siion” tarkoittaa kristillistä seurakuntaa, jonka keskellä Herra Jeesus on. Kun siis nyt kuvataan Karitsa Siionin vuorella, merkitsee se seurakunnassaan olevaa Jeesusta.

Pedon merkin ottaneille vastapainoksi kuvataan nyt se joukko, jonka otsassa on Jumalan nimi. Tämä on se sama Jumalan sinetti, joka painettiin Herran omien otsaan ennen pasuunoihin puhaltamista (7:3). Vastakkain ovat siis Jumalan merkki ja Pedon merkki, toisaalla kristillinen kaste ja sitä seuraava elämä seurakunnassa joka ”on maailmassa mutta ei maailmasta” (Joh 15:19), toisaalla tämän maailman jumalan mukaan eläminen.

2. Ja minä kuulin äänen taivaasta ikäänkuin paljojen vetten pauhinan ja ikäänkuin suuren ukkosenjylinän, ja ääni, jonka minä kuulin, oli ikäänkuin kanteleensoittajain, kun he kanteleitaan soittavat. 3. Ja he veisasivat uutta virttä valtaistuimen edessä ja neljän olennon ja vanhinten edessä; eikä kukaan voinut oppia sitä virttä, paitsi ne sata neljäkymmentä neljä tuhatta, jotka ovat ostetut maasta.

Jumalan omat kuvataan siellä, missä heidän turvansa ja voimansa on – Karitsan luona, ja jumalanpalveluksessa. He veisaavat ”uutta virttä”, mutta tämä ”uusi virsi” on kuvattu jo aiemmin – viidennen luvun taivaallisessa jumalanpalveluksessa. ”ja he veisasivat uutta virttä, sanoen: ”Sinä olet arvollinen ottamaan kirjan ja avaamaan sen sinetit, sillä sinä olet tullut teurastetuksi ja olet verelläsi ostanut Jumalalle ihmiset kaikista sukukunnista ja kielistä ja kansoista ja kansanheimoista...” (Ilm. 5:9) Jälleen toistuu ajatus ostamisesta: ”..sinä olet verelläsi ostanut ihmiset...” ja ”...jotka ovat ostetut maasta.”

Tämä uusi virsi on siis se sama vanha virsi, jota kristillinen kirkko on laulanut alusta asti – kiitosta ja ylistystä Jumalalle Jeesuksen ristintyön tähden. Ja silti tämä virsi on joka kerta uusi virsi, sillä ”joka aamu Herran armo on uusi” (Valit. 3:23). Samalla tämä on salattu virsi siinä mielessä, että sitä ei todellakaan

voi kukaan muu oppia kuin se, joka on saanut syntinsä anteeksi ja on pelastettu tuomion alta ja kuolevasta maailmasta.

4. Nämä ovat ne, jotka eivät ole saastuttaneet itseään naisten kanssa; sillä he ovat niinkuin neitsyet. Nämä ovat ne, jotka seuraavat Karitsaa, mihin ikinä hän menee. Nämä ovat ostetut ihmisistä esikoiseksi Jumalalle ja Karitsalle, 5. eikä heidän suussa ole valhetta havaittu; he ovat tahrattomat.

Joukon kuvaus voi tuntua vaikealta tai musertavalta – emmehän me ole tahrattomia! Mutta kyse ei olekaan siitä, miten nämä itse itsensä näkevät, vaan siitä, miten Jumala heidät näkee. Heihin todella pätee täydessä vakavuudessaan Paavalin sana: ”en enää elä minä, vaan Kristus elää minussa” (Gal. 2:20). Efesolaiskirjeessä sanotaan siitä, miten Jeesus puhdistaa seurakuntansa: ”Hän pesi sen puhtaaksi vedellä ja sanalla voidakseen asettaa sen eteensä kirkkaana, pyhänä ja moitteettomana, vailla tabraa, ryppyä tai virhettä.” (Ef. 5:26–27) Tämä todellakin vaatii uskoa, sillä omilla silmillämme ja usein sydämellämmekin käsitämme asian olevan aivan päinvastoin.

Jakeen 4. neitseellisyys ei tarkoita tässä elämässä avioliitosta pidättäytymistä, vaan hengellistä neitsyyttä. Useinhan Raamattu kuvaa epäjumalanpalvelusta (hengelliseksi) haureudeksi. Vastaavasti hengellinen neitsyys on sitä, että pysytään uskollisena omalle kihlatulle. ”Sillä minä kiivailen teidän puolestanne ...asettaakseni Kristuksen eteen puhtaan neitsyen.” (2. Kor. 11:2)

Miksi kuitenkin tätä joukkoa käsitellään miehinä, kun Kristuksen seurakunnasta yleensä puhutaan morsiamena? Raamattu puhuu seurakunnasta usein naisena, mutta myös miespuoliset puhuttelut ovat mahdollisia – esim. profeetat kutsuvat koko seurakuntaa nimellä Jaakob tai Juuda, tai ”minun poikani” (Hoos. 11:1). Tärkeämpi syy taitaa kuitenkin olla siinä, että tämä 144.000 kuvastaa *taistelevaa seurakuntaa*. Se seuraa Karitsaa niin kuin sotajoukko seuraa kenraaliansa. Se taistelee petoja vastaan. Vanhan liiton Israelissa tunnettiin tapa, että sotaan lähtevät miehet pidättäytyvät sukupuolisuhteista (esim. 1. Sam. 21:6). Seurakunnan kuvaaminen miespuolisina neitseinä on tarkoitettu kuvastamaan todennäköisesti juuri tätä: he ovat uuden israelin sotajoukko.

6. Ja minä näin lentävän keskitäivaalla erään toisen enkelin, jolla oli iankaikkinen evankeliumi julistettavana maan päällä asuivaisille, kaikille kansanheimoille ja sukukunnille ja kielille ja kansoille. 7. Ja hän sanoi suurella äänellä: "Peljätkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut, ja kumartakaa häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja vetten lähteet." 8. Ja seurasi vielä toinen enkeli, joka sanoi: "Kukistunut, kukistunut on se suuri Babylon, joka haurentensa vihan viinillä on juottanut kaikki kansat."

Nyt Johannekselle näytetään kolme viestinviejää. Ensimmäinen on evankeliumin julistaja – mutta mukana on myös varoitus tulevasta tuomiosta. Monet luterilaiset ovat ajatelleet, että Ilmestyskirja olisi tässä ennustanut Martti Lutherista, kun kuvataan hahmo jolla on ”iankaikkinen evankeliumi julistettavana”. Toki Luther teki juuri näin, mutta ei tässä ole kuvattuna pelkästään Luther, vaan näinhän kaikki oikeat saarnaajat tekevät.

Toinen enkeleistä julistaa tuomion sanoman Babylonille, joka käsitellään yksityiskohtaisesti vasta myöhempien lukujen (17-18) kuvauksissa tuomitusta ja kukistuvasta Babylonista. Samalla tämäkin on evankeliumia, eli hyvää uutista, jokaiselle, joka on joutunut kärsimään tämän Babylonin vainon alla. Jumalan tuomio on vapautuksen päivä vainotulle seurakunnalle!

9. Ja heitä seurasi vielä kolmas enkeli, joka sanoi suurella äänellä: "Jos joku kumartaa petoa ja sen kuvaa ja ottaa sen merkin otsaansa tai käteensä, 10. niin hänkin on juova Jumalan vihan viiniä, joka sekoittamattomana on kaadettu

hänen vihansa maljaan, ja häntä pitää tulella ja tulikivellä vaivattaman pyhien enkelien edessä ja Karitsan edessä. 11. Ja heidän vaivansa savu on nouseva aina ja iankaikkisesti, eikä heillä ole lepoa päivällä eikä yöllä, heillä, jotka petoa ja sen kuvaa kumartavat, eikä kenelläkään, joka ottaa sen nimen merkin. 12. Tässä on pyhien kärsivällisyys, niiden, jotka pitävät Jumalan käskyt ja Jeesuksen uskon. 13. Ja minä kuulin äänen taivaasta sanovan: "Kirjoita: Autuaat ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästedes. Totisesti - sanoo Henki - he saavat levätä vaivoistansa, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä."

Jälleen viittaus tuleviin lukuihin: luvut 15-16 kertovat Jumalan vihan maljoista, mutta lukijalle annetaan jo nyt esimakua tulevasta. Tässä hurjassa kuvauksessa kerrotaan toinen puoli pedon merkistä: tässä ajassa vielä hetken aikaa pedon merkki voi tuoda helppoa elämää, onnea ja iloa – mutta iankaikkisuudessa kaikki on toisin.

Tässä toistuu uudelleen puhe pyhien kärsivällisyydestä, joka aiemmin kuvattiin marttyyrikirkon kohdalla (Ilm. 14:10). Pyhien todellinen kärsivällisyys ja kestävyys perustuu ymmärrykseen tuonpuoleisuudesta. Tämä elämä on raskasta, ja joskus Kristuksen nimen tunnustaminen ja pedon merkistä kieltäytyminen voi tehdä siitä entistäkin raskaampaa – mutta tämä elämä on kuitenkin ajallista ja ohimenevää. Raskauden alla löytyy kärsivällisyys sen ymmärtämisestä, että tuonpuoleisuudessa kaikki on toisin. Ne, jotka ottavat pedon merkin, ovat surkuteltavia. Vainonkin alla kristillisen seurakunnan osa on jo nyt autuas, koska sille on luvattu tuonpuoleisuudessa helpotus ja ilo.

Jae 13 sisältää lupauksen: uskovat saavat levätä vaivoistaan. Kaikkeen edellisessä luvussa kuvattuun koettelemiseen ja vainoon on luvattu helpotus ja apu. Tämä on toinen ilmestyskirjan seitsemästä autuaaksijulistuksesta. Ensimmäinen oli 1:3 ”autuas se, joka lukee, ja ne, jotka kuulevat tämän profetian sanat”. (Myöhemmät autuaaksijulistukset: ”autuas se, joka valvoo” 16:15, ”autuaat ne, jotka on kutsuttu Karitsan hääateriale” 19:9; ”autuas se, jolla on osa ensimmäisessä ylösnousemuksessa” 20:6; ”autuas se, joka ottaa tämän ennustuksen sanoista vaarin” 22:7; ”autuaat ne, jotka pesevät vaatteensa, että heillä olisi valta syödä elämän puusta ja he pääsisivät porteista sisälle kaupunkiin.” 22:14)

14. Ja minä näin, ja katso: valkoinen pilvi, ja pilvellä istui Ihmisen Pojan muotoinen, päässänsä kultainen kruunu ja kädesssä terävä sirppi. 15. Ja temppelistä tuli eräs toinen enkeli huutaen suurella äänellä pilvellä istuvalle: "Lähetä sirppisi ja leikkaa, sillä leikkuaika on tullut, ja maan elo on kypsynyt." 16. Ja pilvellä istuva heitti sirppinsä maan päälle, ja maa tuli leikatuksi.

Alkaa vielä toinen näky: maailman loppu ja ihmiskunnan tuomio. Valkoinen pilvi jonka päällä Ihmisen Pojan muotoinen on jälleen yksi monista Ilmestyskirjan viittauksista Danielin kirjan kuvaukseen viimeisestä tuomiosta (Dan. 7:13) Hahmo kuvataan kultaisella kruunulla varustetuksi – vastapainona petojen ja lohikäärmeen kruunuille.

Näyssä sadonkorjuusta (jakeet 14–20) kuvataan oikeastaan kaksi sadonkorjuuta. Ensin tapahtuu ”armon sadonkorjuu”, jossa korjataan ihmisiä iankaikkiseen elämään. Jo maan päällä kulkiessaan Jeesus ilmoitti sadonkorjuuajan alkaneen: ”Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän. Rukoilkaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa.” (Matt. 9:37–38) ja ”Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän. Rukoilkaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa.” (Joh. 4:35) Ennen tuomiota on aina armon aika, aika, jolloin kutsutaan vielä parannukseen ja pelastukseen.

17. Ja taivaan temppelistä lähti eräs toinen enkeli, ja hänelläkin oli terävä sirppi. 18. Ja alttarista lähti vielä toinen enkeli, jolla oli tuli vallassaan, ja hän huusi suurella äänellä sille, jolla oli se terävä sirppi, sanoen: "Lähetä terävä sirppisi ja korjaa tertut maan viinipuusta, sillä sen rypäleet ovat kypsyneet." 19. Ja enkeli heitti sirppinsä alas maahan ja korjasi maan viinipuun bedelmät ja heitti ne Jumalan vihan suureen kuurna. 20. Ja kuurna poljettiin kaupungin ulkopuolella, ja kuurnasta kuobui veri hevosten kuolaimiin asti, tuhannen kuudensadan vakomitan päähän.

Tätä "tuomion korjuuta" kuvataan niin, että sen toimeenpanijana ei ole enää sama pilvellä istuva "Ihmisen Pojan kaltainen", vaan toinen enkeli. Jeesusta ei julisteta rankaisijana, kuten ei hän itsekään niin tehnyt: "Jos joku kuulee minun sanani eikä niitä noudata, niin häntä en minä tuomitse; sillä en minä ole tullut maailmaa tuomitsemaan, vaan pelastamaan maailman." (Joh. 12:47) ja "Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi." (Joh. 3:17) Tässä on kyse ennen kaikkea siitä, miten Kristusta julistetaan nyt, kun vielä armon aikaa on. Toisaalta sanotaan, että aikojen lopulla juuri Ihmisen Poika asettuu tuomitsemaan ihmiset (Matt. 25:31–32).

Vanhatestamentillinen tausta on jälleen kerran hyvin selvä: kyse on Joelin kirjan lopusta.

Lähtekööt liikkeelle, hyökätkööt kansakunnat Joosafatin laaksoon; sillä siellä hän istuu tuomitsemassa kaikkia pakanakansoja, joka taholta tulleita. Läbättäkää sirppi, sillä sato on kypsynt. Tulkaa polkemaan, sillä kuurna on täynnä ja kuurna-altaat pursuvat ylitse; sillä heidän pahuutensa on suuri. Meluavia joukkoja, meluavia joukkoja ratkaisulaaksossa! Sillä lähellä on Herran päivä ratkaisulaaksossa. Aurinko ja kuu käyvät mustiksi, ja tähdet kadottavat valonsa. 16. Herra ärjyy Siionista ja antaa äänensä kuulua Jerusalemissa, ja taivaat ja maa järkyvät; mutta Herra on kansansa suoja, Israelin lasten turva. 17. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka asun Siionissa, pyhällä vuorellani. Ja Jerusalemissa on oleva pyhä, ja vieraat eivät enää kulje sen läpi. (Joel. 3:12–17)

Yhteisiä teemoja on paljon: sirppi ja sadonkorjuu, viinikuurnan polkeminen ja ylipursuaminen. Mutta myös Herra Siionissa, Siionin pyhällä vuorella, jossa "Herra ärjyy" ja suojelee omiaan. Tämä on lohduttavat tapa nähdä usein järkyttävätkin *tuomion kuvaukset* Raamatussa. Niissä on kyse siitä, että Herra "on kansansa suoja", hän pitää huolen omistansa.